

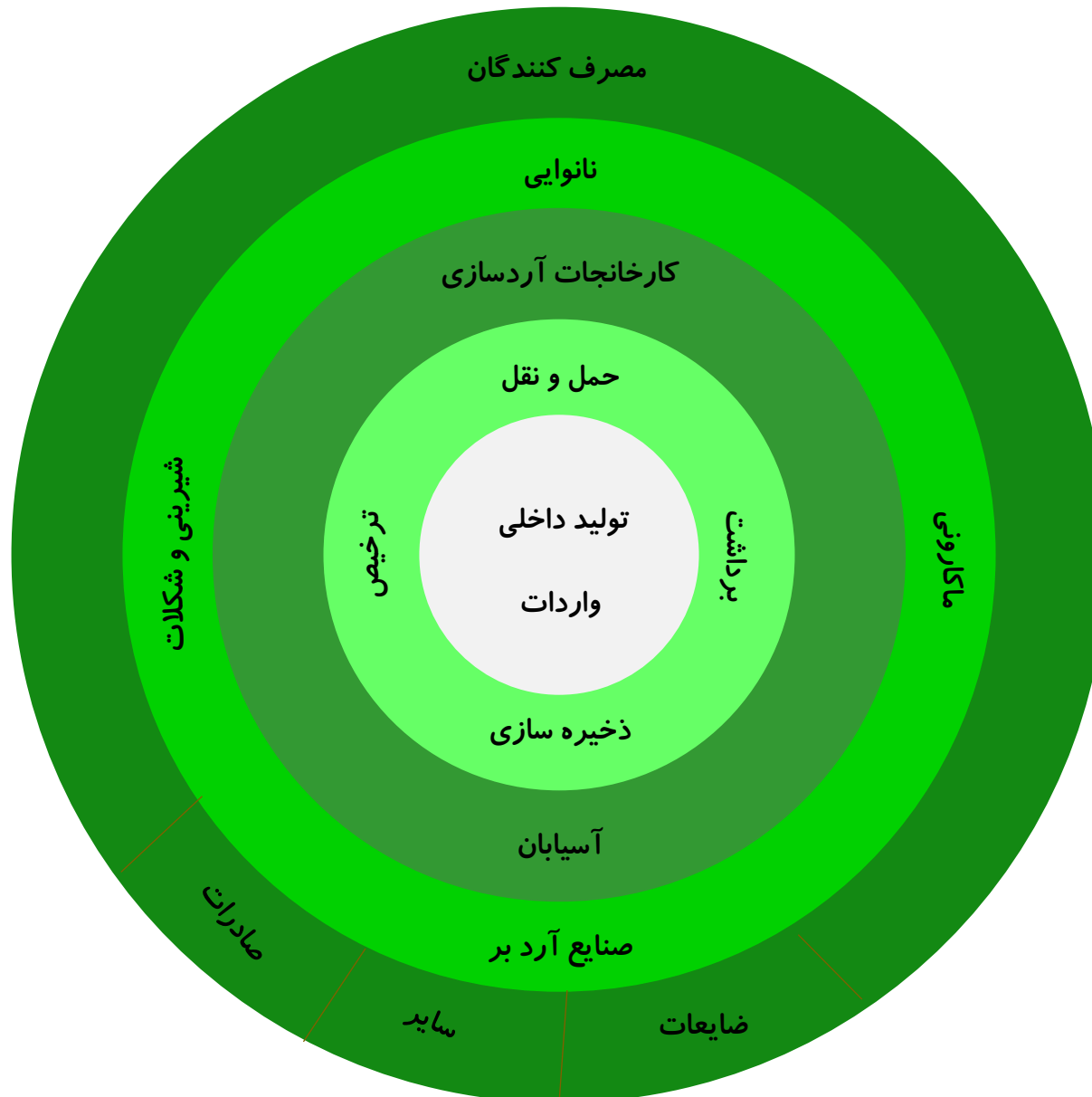
سومین کنفرانس بین المللی غلات و دانه های روغنی

چالش های سیاست گذاری بازار گندم ایران

قدرت حیدری

تیرماه ۱۴۰۲

زنجیره گندم، آرد و نان کشور در زنجیر

- اسناد بالادستی
- قانون هدفمندی سازی بارانه ها
- قوانین بودجه سالانه
- قانون خرید تضمینی گندم
- سیاست های کلی اصلاح الگوی مصرف نان
- برنامه های توسعه اقتصادی
- شورای آرد و نان ۱۳۵۹
- شورای سیاستگذاری نظارت و تحول پخش گندم و آرد در سال ۱۳۸۳
- کارگروه ساماندهی گندم، آرد و نان ۱۳۹۳
- کارگروه مدیریت هدایت و تصمیم گیری چگونگی اصلاح قیمت و تعیین قیمت و تهیه طرح جامع مرحله ای اصلاح نظام یارانه
- کارگروه ساماندهی گندم، آرد و نان ۱۳۹۶
- شورای عالی سلامت و امنیت غذایی کشور
- شورای پایش وضعیت گندم، آرد و نان
- شورای قیمت گذاری گندم
- دستگاه های نظارتی

- ✓ یارانه نهاده ها، کود، سم، بذر
  - ✓ یارانه سوخت کشاورزی
  - ✓ یارانه حمل و نقل
  - ✓ یارانه زیرساخت
  - ✓ یارانه انرژی
  - ✓ یارانه نقدی به مردم
  - ✓ یارانه نقدی به نانوا
  - ✓ مابه التفاوت دستمزد آسیابان به کارخانجات
  - ✓ یارانه ما به تفاوت نرخ ارز
  - ✓ یارانه گندم، آرد و نان
1. منابع بسیار محدود از محل ردیف بودجه
  2. منابع تسهیلات بانکی از منابع دولتی
  3. اوراق سلف موازی استاندارد گندم
  4. سازمان بورس اوراق بهادار
  5. اوراق صکوک مرابحه بورس و اوراق بهادار
  6. اوراق مرابحه بانک مرکزی
  7. منابع داخلی شرکت بازرگانی دولتی ایران
  8. منابع داخلی وزارت کشاورزی

یارانه گندم، آرد و نان در سال جاری (۱۴۰۲)

برآورد مقدار گندم مصرفی ۱۴۰۲	→	۱۱.۷ میلیون تن	×	۱۵۲,۰۰۰ ریال	=	۱۷۸ همت
یارانه نقدی به مردم (نفر)	→	۶۴ میلیون نفر	×	۶۶۰,۰۰۰ ریال	=	۴۲ همت
یارانه نقدی به نانوایان	→	۷۸۰۰۰ نانوایان	×	۴۰٪ نرخ فروش نان	=	۷/۵ همت
ماه تفاوت به کارخانه های آرد	→	۳۷۸ کارخانه	×	۲۰٪ دستمزد	=	۲ همت
هزینه های مالی تسهیلات بانکی	→	۸۵ همت تسهیلات	×	۲۰٪ نرخ سود	=	۱۷ همت
مابه التفاوت نرخ ارز	→	۴ میلیون تن	×	۲۶۵ دلار × ۱۸۰,۰۰۰ ریال	=	۱۹ همت

جمع کل یارانه مشهود و غیر مشهود

۲۶۵/۵ همت

ارزش زنجیره گندم، آرد و نان در مدیریت دولت به نرخ بازار ۱۴۰۲

فروش گندم توسط دولت $\longrightarrow$ ۱۱,۷۰۰,۰۰۰ تن $\times$ ۱۶۰,۰۰۰ ریال = ۱۸۷ همت

فروش آرد توسط کارخانجات $\longrightarrow$ ۸,۱۹۰,۰۰۰ تن $\times$ ۲۰۰,۰۰۰ ریال = ۱۶۴ همت

فروش نان $\longrightarrow$ ۱۰,۲۳۷,۵۰۰ تن $\times$ ۲۵۰,۰۰۰ ریال = ۲۵۶ همت

---

۶۰۷ همت

بازار زنجیره گندم، آراد و نان ایران
با سرانه ۱۶۵ کیلوگرم (فائو) و ۸۸ میلیون نفر جمعیت ۱۴۰۲

گندم	→	۱۴,۵۲۰,۰۰۰ تن	×	۱۶۰,۰۰۰ R	=	۲۳۲ همت
آرد	→	۱۰,۱۶۴,۰۰۰ تن	×	۲۰۰,۰۰۰ R	=	۲۰۰ همت
نان	→	۱۲,۷۰۵,۰۰۰ تن	×	۲۵۰,۰۰۰ R	=	۳۱۸ همت

---

۷۵۰ همت

پیشنهادات برای رهایی از چالش موجود

1. با اولویت آزاد سازی کامل یا مرحله ای در دستور کار قرار گیرد و بخشی از یارانه و هزینه ۲۶۵ همت به مصرف کنندگان نان اختصاص داده شود. فرضاً اگر حتی صد درصد جمعیت مصرف کننده هم پوشش داده شود. و ماهانه به هر نفر یکصد هزار تومان (۱۰۰ هزار تومان) یارانه بابت نان داده شود، حدود ۱۰۰ همت برای دولت یارانه و هزینه در طول سال دارد و از فشار مالی دولت کاهش و با آزاد سازی زنجیره رونق و رقابت در بازار زنجیره ایجاد می شود.
2. چنانچه با هر توجیهی پیشنهاد اول مورد موافقت قرار نگیرد، گزینه انتقال تصدیگری و انحصار گندم و آرد از دولت به کارخانجات آرد سازی با توجه به ظرفیت ها و پتانسیل قابل قبول این حلقه از زنجیره پیشنهاد می شود.
3. چنانچه آزاد سازی و یا انتقال تصدیگری مد نظر نباشد با انتقال یارانه به حلقه آخر یعنی نان، هم امکان حمایت از امنیت غذایی مردم و هم با آزاد سازی حلقه گندم و آرد موجبات رشد و رونق رقابتی در این بخش ها فراهم و هزینه های دولت کاهش می یابد.

با سپاس....

iranGrain n